



Република Србија
Министарство финансија

БИЛТЕН

СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И
СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА ПРИМЕНУ
ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА



Број 9
септембар 2024.
година LXIV
ISSN 0354-3242

БИЛТЕН
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА
ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 9
септембар 2024.
година LXIV
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србија
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.gov.rs

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу
Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
Синиша Мали, први потпредседник Владе и министар финансија

Уређивачки одбор
Ана Панчић, др Драган Демировић,
Снежана Карановић, Јасмина Кнежевић

Главни уредник
Ана Панчић
шеф Одсека за односе Министарства са јавношћу

Уредник
Јасмина Кнежевић
jasmina.knezevic@mfin.gov.rs

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стручна мишљења
за примену финансијских прописа
Министарство финансија Републике Србије
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд

Припрема
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel. 011/765 2374
bilten@mfin.gov.rs

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2024 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

С А Д Р Ж А Ј
ЈАВНИ ПРИХОДИ
ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Коришћење пореског ослобођења из члана 50а Закона о порезу на добит правних лица уколико обвезник изврши улагања у куповину пловила које користи за обављање претежне или делатности уписаних у оснивачком (или другом) акту обвезника (унутар или изван граница Републике Србије), а које има државну припадност Републике Србије 7

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Порески третман уговора којим је раскинут уговор о размени земљишта за стан, односно о исплати уговорене суме новца ако се стан продавцу земљишта не пренесе у уговореном року ... 11

2. У коју групу непокретности се, за сврху утврђивања основице пореза на имовину, разврстава земљиште које је у катастру непокретности уписано као пољопривредно, на коме су изграђени економски објекти у пољопривреди који су као такви уписани у катастру непокретности? 13

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Остваривање права на ослобођење од плаћања пореза и доприноса за пензијско и инвалидско осигурање по основу зараде квалификованог новозапосленог лица код послодавца који је започео обављање делатности 6. марта 2020. године и од тог датума све време у радном односу има једног запосленог који је по основу тог радног места остварио статус квалификованог новозапосленог лица..19
2. Да ли постоји обавеза обрачунавања и плаћања пореза по одбитку по основу прихода које предузетник оствари продајом секундарних сировина?21

ПОРЕСКИ ПОСТУПАК И ПОРЕСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

1. Установљавање привремене мере за обезбеђење наплате пореза који није доспео за наплату или који није утврђен, али је покренут поступак утврђивања или контроле, а постоји опасност да порески обвезник осујети, онемогући, односно учини неефикасном његову наплату23

НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ДОБАРА

1. Тумачење одредбе члана 227. Закона о накнадама за коришћење јавних добара које се односе на обвезника накнаде за конституисање права службености пролаза, у смислу да ли су друга правна лица која постављају надземне и подземне водове обвезници предметне накнаде27
-

ФИНАНСИЈСКИ СИСТЕМ

РАЧУНОВОДСТВО

1. Да ли постоји могућност да правно лице пружа рачуноводствене услуге својим повезаним правним лицима (иако нема регистровану шифру делатности 6920: Рачуноводствени, књиговодствени и ревизорски послови, пореско саветовање)?29
2. Рачуноводствени третман и евидентирање производње пољопривредних производа (кромпира)31
3. Рачуноводствено евидентирање разлике између имовине и обавеза настале приликом статусне промене издвајање уз оснивање, односно на који начин се у пословним књигама преносиоца и стицаоца евидентира разлика између имовине и обавеза35

ПОДСЕТНИК

- Финансијски прописи донети у септембру 2024. године39
-

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

1. Коришћење пореског ослобођења из члана 50а Закона о порезу на добит правних лица уколико обвезник изврши улагања у куповину пловила које користи за обављање претежне или делатности уписаних у оснивачком (или другом) акту обвезника (унутар или изван граница Републике Србије), а које има државну припадност Републике Србије (Мишљење Министарства финансија, бр. 1755825 2024 10520 004 од 24.9.2024. год.)

У складу са одредбом члана 50а став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 91/15 - аутентично тумачење, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20 и 118/21, у даљем тексту: Закон), порески обвезник који уложи у своја основна средства, односно у чија основна средства друго лице уложи више од једне милијарде динара, који та средства користи за обављање претежне делатности и делатности уписаних у оснивачком акту обвезника, односно наведених у другом акту обвезника, којим се одређују делатности које обвезник обавља и у периоду улагања додатно запосли на неодређено време најмање 100 лица, ослобађа се плаћања пореза на добит правних лица у периоду од десет година сразмерно том улагању.

Према члану 50а став 2. Закона, улагањем у основна средства од стране другог лица, у смислу става 1. овог члана, сматра се и улагање у основни капитал и повећање основног капитала у складу са законом.

Пореско ослобођење примењује се по испуњењу услова из става 1. овог члана, од прве године у којој је остварена опорезива добит (члан 50а став 4. Закона).

Сразмерни износ улагања у основна средства из члана 50а став 1. Закона, извршених на територији Републике, утврђује се на начин прописан Правилником о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 20/14, 41/15, 101/16, 8/19, 94/19, 159/20 и 97/21, у даљем тексту: Правилник).

У конкретном случају, обвезник, регистрован за обављање делатности 50.4 - превоз терета унутрашњим пловним путевима, извршио је улагање у куповину пловила из земаља Европске уније, која су приликом увоза ушла на простор Републике Србије, где је спроведен царински поступак. Сва пловила обвезник је уписао у уписник бродова унутрашње пловидбе, у складу са законом који уређује државну припадности и упис пловила, при чему сва пловила (евидентирана у пословним књигама као средства у власништву обвезника) обвезник користити за обављање делатности унутар и изван граница Републике Србије.

Како даље наводите у садржини поднетог захтева, у циљу проширења обима пословања и повећања (сопствених) прихода, обвезник намерава да поред превоза унутрашњим пловним путевима (своју) делатност прошири и на превоз терета морем, што би подразумевало улагања у куповину поморског пловила (тј.

поморског брода). Имајући у виду наведено, поставља се питање да ли по основу улагања извршених у куповину пловила која ће превозити терет ван граница Републике Србије обвезник има право на коришћење пореског подстицаја из члана 50а Закона.

Законом о државној припадности и упису пловила („Службени гласник РС“, бр. 10/13, 18/15 и 83/18) прописано је да пловило стиче државну припадност Републике Србије уписом у одговарајући домаћи уписник, односно издавањем привременог пловидбеног листа, а над пловилима државне припадности Република Србија има право и обавезу да врши управни, технички и економско-социјални надзор. Пловила се уписују у уписнике за упис бродова унутрашње пловидбе и у уписнике за упис поморских бродова, а пловило које је уписано у страни уписник пловила не може да се упише у домаћи уписник.

С тим у вези, уколико обвезник изврши улагања у куповину пловила (независно да ли се ради о пловилу унутрашње пловидбе или поморском пловилу) које користи за обављање претежне или делатности уписаних у оснивачком (или другом) акту обвезника (унутар или изван граница Републике Србије), а које, сагласно позитивним прописима, има државну припадност Републике Србије, обвезнику се по основу тих улагања признаје право на пореско ослобођење из члана 50а Закона, уз испуњење осталих услова прописаним Законом и Правилником.

Поред томе, за накнадна улагања, извршена (у току периода улагања) на пловилима по основу чијег стицања су испуњени услови за признавање пореског ослобођења из члана 50а Закона, обвезник такође остварује право на предметни порески подстицај, уколико

се ради о накнадним улагањима која су (сагласно прописима о рачуноводству и релевантним МРС) призната као основна средстава и у значајној мери утичу на повећање вредности и продужење века трајања тих пловила.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Порески третман уговора којим је раскинут уговор о размени земљишта за стан, односно о исплати уговорене суме новца ако се стан продавцу земљишта не пренесе у уговореном року

(Мишљење Министарства финансија, бр. 002450657 2024 10520 004 001 070 001 од 27.8.2024. год.)

Према одредби члана 23 став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС“, бр. 26/01, 45/02 - СУС, 80/02, 80/02 - др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12 - УС, 47/13, 68/14 - др. закон, 95/18, 99/18 - УС, 86/19, 144/20, 118/21, 138/22 и 92/23, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Према одредби члана 24а тачка 1) Закона, од опорезивања порезом на пренос апсолутних права изузима се пренос, односно стицање апсолутног права из чл. 23. и 24. Закона на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност,

Пореска обавеза настаје даном закључења уговора о преносу апсолутних права, односно о преносу права трајног коришћења паркинг места из члана 23. став 1. тачка 6) Закона, односно о давању грађевинског, односно водног земљишта у закуп из члана 23. став 2. Закона, осим у случајевима из ст. 2. до 9. овог члана (члан 29. став 1. Закона).

Кад је предмет уговора из става 1. овог члана непокретност као будућа ствар, пореска обавеза настаје ранијим од следећих дана: даном уписа стеченог права у одговарајућем катастру или примопредајом, односно ступањем у посед непокретности (члан 29. став 2. Закона).

Порез на пренос апсолутних права утврђује се решењем пореског органа надлежног за пријем пореских пријава у складу са чланом 36. овог закона - за пренос из члана 23. став 1. тач. 1), 2), 4), 5) и 6) и става 2. тог члана и чл. 24. и 40а овог закона, осим за пренос из тачке 1) овог става (члан 40. став 2. тачка 2) Закона).

Према одредби члана 131. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - УС и 57/89 и „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93, 22/99, 23/99 - исправка, 35/99 и 44/99), уговор се не може раскинути због неиспуњења незнатног дела обавезе.

Према томе, пренос права својине на земљишту уз накнаду коју чини право својине на стану или уговором опредељена сума новца, који по основу уговора названог уговором о купопродаји врши физичко лице које није обвезник пореза на додату вредност, предмет је опорезивања порезом на пренос апсолутних права. У том случају, пореска обавеза по основу преноса права својине на земљишту настаје даном закључења уговора. По настанку пореске обавезе надлежни порески орган је дужан да решењем утврди пореску обавезу по основу пореза на пренос апсолутних права.

Кад су права и обавезе уговорних страна по основу уговора о купопродаји непокретности у претежном делу испуњене, раскид тог уговора са пореског становишта представља закључење новог правног посла којим се врши пренос права својине на непокретности у коме су уговорне стране промениле своје улоге: продавац је постао стицалац, а купац - преносилац права својине, при чему је и тај пренос предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права.

Ако уговор о купопродаји није у претежном делу извршен, закључењем уговора којим се раскида тај уговорни однос не настаје обавеза по основу пореза на пренос апсолутних права.

Напомињемо да је, према одредби члана 54. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС”, бр. 80/02, 84/02, 23/03, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05, 62/06, 61/07, 20/09, 72/09, 53/10, 101/11, 2/12, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18, 86/19, 144/20, 96/21 и 138/22), у вези са чланом 40. став 2. тачка 2) Закона, утврђивање пореза на пренос апсолутних права делатност Пореске управе, која се састоји у издавању управних аката, односно у предузимању законом прописаних радњи, којима се установљава постојање појединачне пореске обавезе и одређују порески обвезник, пореска основица и износ пореске обавезе. То значи да у сваком конкретном случају надлежни порески орган утврђује чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе на пренос апсолутних права, што подразумева и да ли је уговор у претежном делу извршен (да ли је земљиште предато у посед купцу, да ли је извршен упис пренетог права својине на купца, да ли је купац продавцу исплатио накнаду за пренос или њен део...).

2. У коју групу непокретности се, за сврху утврђивања основице пореза на имовину, разврстава земљиште које је у катастру непокретности уписано као пољопривредно, на коме су изграђени економски објекти у пољопривреди који су као такви уписани у катастру непокретности?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 000388755 2023 10520 004 000 011 005 од 21.8.2024. год.)

Према одредби члана 6а став 1. Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС”, бр. 26/01, 45/02 - СУС, 80/02, 80/02 - др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12 - УС, 47/13, 68/14 - др. закон, 95/18, 99/18 - УС, 86/19, 144/20, 118/21, 138/22 и 92/23, у даљем тексту: Закон), за сврху утврђивања основице

пореза на имовину, непокретности се разврставају у следеће групе одговарајућих непокретности:

- 1) грађевинско земљиште;
- 2) пољопривредно земљиште;
- 3) шумско земљиште;
- 4) друго земљиште;
- 5) стан;
- 6) кућа за становање;
- 7) пословне зграде и други (надземни и подземни) грађевински објекти који служе за обављање делатности;
- 8) гараже и помоћни објекти.

Према одредби члана 66 тач. 1) и 2) Закона, код разврставања непокретности у складу са чланом 6а став 1. Закона, поједини појмови имају следеће значење:

- „грађевинско земљиште“ је врста земљишта које је као такво дефинисано законом којим се уређују планирање и изградња;
- „пољопривредно земљиште“ је врста земљишта које је као такво дефинисано законом којим се уређује коришћење пољопривредног земљишта.

Према одредби члана 82. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23, у даљем тексту: Закон о планирању и изградњи), грађевинско земљиште је земљиште које је одређено законом или планским документом за изградњу и коришћење објеката, као и земљиште на којем су изграђени објекти у складу са законом.

Ступањем на снагу планског документа којим је промењена намена земљишта у грађевинско земљиште, власници тог земљишта стичу права и обавезе прописане овим законом и подзаконским актима донетим на основу закона, без обзира на чињеницу што орган надлежан за упис на непокретностима и правима на њима

није спровео промену у јавној књизи о евиденцији непокретности и права (члан 83. став 2. Закона о планирању и изградњи).

Сагласно одредби члана 69. став 1. Закона о планирању и изградњи, за грађење, односно постављање објеката из члана 2. став 1. тач. 5), 16), 17), 35), 37), 49), 53), 59), 72) и 73) тог закона, електронских објеката или комуникационих мрежа и уређаја, може се формирати грађевинска парцела која одступа од површине или положаја предвиђених планским документом за ту зону, под условом да постоји приступ том објекту, односно тим уређајима, ради одржавања и отклањања кварова или хаварије на њима,

Објекти из члана 2. став 1. тачка 16) тог закона су економски објекти тј. јесу објекти за гајење животиња (стаје за гајење коња, штале за гајење говеда, објекти за гајење живине, коза, оваца и свиња, као и објекти за гајење голубова, кунића, украсне живине и птица); пратећи објекти за гајење домаћих животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака, објекти за складиштење осоке); објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетонирание сило јаме и сило тренчеви), објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви), рибњаци, кречане, ћумуране и други слични објекти на пољопривредном газдинству (објекти за машине и возила, пушнице, сушионице и сл.).

Објекти из ст. 1. и 2. овог члана могу се градити на пољопривредном земљишту, без обзира на катастарску класу пољопривредног земљишта, као и на шумском земљишту, без потребе прибављања сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде и шумарства. За потребе изградње наведених објеката на пољопривредном и шумском земљишту, могу се примењивати одредбе овог закона које се односе на препарцелацију, парцелацију и исправку граница суседних парцела, као и одредбе о одступању од површине или положаја предвиђених планским документом у складу са ставом 1. овог члана, као и одредбе о непостојању обавезе парцелације, односно препарцелације из ст. 2-5. овог члана, уколико

су примењиве у зависности од врсте објеката (члан 69. став 7. Закона о планирању и изградњи).

Према одредби члана 2. став 1. тачка 1) Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 - др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон), пољопривредно земљиште јесте земљиште које се користи за пољопривредну производњу (њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре) и земљиште које се може привести намени за пољопривредну производњу.

Према одредби члана 9. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, 84/02 - исправка, 23/03 - исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15 - аутентично тумачење, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18, 86/19, 144/20, 96/21 и 138/22), пореске чињенице утврђују се према њиховој економској суштини.

Сагласно мишљењу Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Број: 001242692 2024 14810 005 000 011 005 од 13. јуна 2024. године: „У објекте из става 1. и 2. члана 69. Закона о планирању и изградњи спадају економски објекти (члан 2. став 1. тачка 16) Закона), али не и машинска радионица, вулканизерница и др. које нису непосредно у функцији пољопривреде, а из навода достављеног захтева за мишљење се може закључити да објекти у односу на које се поставља питање (изузев економских објеката), не спадају у објекте из члана 69. став 1. и 2. Закона.

Имајући у виду све наведено следи:

- Објекти из члана 69 став. 1. и 2. Закона о планирању и изградњи, па и економски објекти могу се градити на пољопривредном земљишту без потребе прибављања сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде и шумарства,

те да сходно исто важи и за озакоњење наведених објеката. Закон о планирању и изградњи, дакле, уређује само могућност изградње одређених објеката на пољопривредном земљишту, међутим намена тог земљишта након изградње наведених објеката није предмет уређивања Закона о планирању и изградњи, већ исто по намени, што се тиче обима уређивања Закона о планирању и изградњи може остати пољопривредно земљиште;

- За објекте који нису обухваћени чланом 69. став 1. и 2. Закона, биће неопходно приликом издавања грађевинске дозволе, односно претходно озакоњењу истих, доставити доказ да је плаћена накнада за промену намене земљишта из пољопривредног у грађевинско, што подразумева да је спроведена промена намене земљишта, у складу са чланом 88. Закона, односно исто мора по намени бити грађевинско земљиште;

- Што се тиче објеката који су изграђени без одговарајућег акта надлежног органа и који нису озакоњени, исти једноставно речено правно не постоје, у односу на исте се поступањем надлежног грађевинског инспектора предузимају одређене активности, које подразумевају подношење надлежном органу кривичне пријаве због извршења кривичног дела градње без грађевинске дозволе, као и доношењем решења којим се наређује обустава радова и уклањање објекта или његовог дела, те чињеница изграђености истих не може имати утицаја на намену земљишта у смислу Закона о планирању и изградњи и Закона о озакоњењу.“

Према томе, а с обзиром на то да се економски објекти могу градити и на пољопривредном земљишту, те да намена тог земљишта након изградње наведених објеката може остати иста, сматрамо да се пољопривредно земљиште на коме су изграђени искључиво економски објекти (објекти за гајење животиња - стаје за гајење коња, штале за гајење говеда, објекти за гајење живине, коза, оваца и свиња, као и објекти за гајење голубова, кунића, украсне живине и птица; пратећи објекти за гајење домаћих животиња - испусти

за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака, објекти за складиштење осоке; објекти за складиштење сточне хране - сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетонирани сили јаме и сили тренчеви, објекти за складиштење пољопривредних производа - амбари, кошеви, као и рибњаци, кречане, ћумуране и други слични објекти на пољопривредном газдинству - објекти за машине и возила, пушнице, сушионице и сл.) за сврху утврђивања основице пореза на имовину разврстава у групу непокретности из члана 6а став 1. тачка 2) Пољопривредно земљиште.

Међутим, кад су на пољопривредном земљишту изграђени објекти који нису економски у смислу члана 2. став 1. тачка 16) Закона о планирању и изградњи, већ нпр. административна зграда правног лица, помоћни и други објекти који нису непосредно у функцији пољопривреде (нпр. машинска радионица, вулканизерница и др.), то земљиште се за сврху утврђивања основице пореза на имовину разврстава у групу непокретности из члана 6а став 1. тачка 1) Закона - Грађевинско земљиште.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Остваривање права на ослобођење од плаћања пореза и доприноса за пензијско и инвалидско осигурање по основу зараде квалификованог новозапосленог лица код послодавца који је започео обављање делатности 6. марта 2020. године и од тог датума све време у радном односу има једног запосленог који је по основу тог радног места остварио статус квалификованог новозапосленог лица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 1970685 2024 10520 004 000 011 004 од 03.9.2024. год.)

Према наводима из дописа, послодавац - домаће привредно друштво је основано 6. марта 2020. године и од тог датума има у радном односу једно лице које је по основу тог радног односа остварило статус квалификованог новозапосленог лица. Послодавац је остварио право на ослобођење од 2020. године.

Одредбом члана 21ж став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 - исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 - УС, 93/12, 114/12 - УС, 47/13, 48/13 - исправка, 108/13, 57/14, 68/14 - др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22 и 92/23, у даљем тексту: Закон) прописано је да се послодавац који заснује радни однос са лицем које се у складу са одредбама ст. 5. и 6. овог члана може сматрати квалификованим новозапосленим (у даљем тексту: квалификовано новозапослено лице) ослобађа обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног пореза из зараде квалификованог новозапосленог лица, за зараду исплаћену закључно са 31. децембром 2022. године.

Послодавац из става 1. овог члана је послодавац, који у било ком тренутку у периоду од 1. јануара 2020. године до 31. децембра 2022. године са квалификованим новозапосленим лицем из ст. 5. и 6. овог члана закључи уговор о раду у складу са законом којим се уређују радни односи и који је квалификовано новозапослено лице

пријавио на обавезно социјално осигурање у Централни регистар обавезног социјалног осигурања (члан 21ж став 2. Закона).

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, послодавац који је на дан 31. децембра 2020. године имао највише 30 запослених и који у било ком тренутку у периоду од 1. јануара 2020. године закључно са 31. децембром 2021. године је закључио, односно од 1. јануара 2022. године до 31. децембра 2025. године закључи са квалификованим новозапосленим лицем уговор о раду у складу са законом којим се уређују радни односи и који то лице пријави на обавезно социјално осигурање у Централни регистар обавезног социјалног осигурања, ослобађа се обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног пореза из зараде квалификованог новозапосленог лица, за зараду исплаћену закључно са 1. децембром 2025. године (члан 21ж став 3. Закона).

Пореско ослобођење из става 1. овог члана може да оствари и послодавац који започне обављање делатности после 31. децембра 2019. године (члан 21ж став 9. Закона).

Чланом 45ђ Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14 - др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22 и 92/23) прописана је истоврсна олакшица по основу доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

Имајући у виду наведено, одредбом члана 21ж став 3. Закона (која се односи на ослобођење по основу зараде квалификованог новозапосленог лица исплаћене закључно са 31. децембром 2025. године) прописано је да, изузетно од ст. 1. и 2. тог члана Закона (који се односе на ослобођење по основу зараде квалификованог новозапосленог лица исплаћене закључно са 31. децембром 2022. године), послодавац који је на дан 31. децембра 2020. године имао највише 30 запослених и који у било ком тренутку у периоду од 1. јануара 2020. године закључно са 31. децембром 2021. године је закључио, односно од 1. јануара 2022. године до 31. децембра 2025. године закључи са квалификованим новозапосленим лицем уговор о раду у складу са законом којим се уређују радни односи и који то лице пријави на обавезно социјално осигурање у Централни регистар обавезног социјалног осигурања, ослобађа се обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног пореза из зараде

квалификованог новозапосленог лица, за зараду исплаћену закључно са 31. децембром 2025. године.

Дакле, послодавац који започне обављање делатности после 31. децембра 2019. године (у конкретном случају, како се наводи, послодавац је започео обављање делатности 6. марта 2020. године и од тог датума све време у радном односу има једног запосленог који је по том основу стекао статус квалификованог новозапосленог лица) сагласно члану 21ж став 9. Закона, може да оствари право на пореско ослобођење за зараду исплаћену закључно са 31. децембром 2022. године сагласно ставу 1. тог члана Закона, као и право на пореско ослобођење за зараду исплаћену закључно са 31. децембром 2025. године уколико је на дан 31. децембра 2020. године имао највише 30 запослених (у конкретном случају, како се наводи, послодавац је на дан 31. децембра 2020. године имао једног запосленог и то истог, већ поменутог, запосленог који је стекао статус квалификованог новозапосленог лица) сагласно ставу 3. члана 21ж Закона.

2. Да ли постоји обавеза обрачунавања и плаћања пореза по одбитку по основу прихода које предузетник оствари продајом секундарних сировина?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 2469391 2024 10520 004 000 011 004 од 30.8.2024. год.)

Према одредбама чл. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 - исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 - УС, 93/12, 114/12 - УС, 47/13, 48/13 - исправка, 108/13, 57/14, 68/14 - др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21, 118/21, 138/22 и 92/23, у даљем тексту: Закон), порез на доходак грађана плаћају физичка лица која остварују доходак, на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети Законом.

Одредбом члана 31. став 1. Закона прописано је да се приходом од самосталне делатности сматра приход остварен од привредних делатности, укључујући и делатности пољопривреде и шумарства, пружањем професионалних и других интелектуалних услуга, као и приход од других делатности, уколико се на тај приход по овом закону порез не плаћа по другом основу.

Приходом од самосталне делатности сматра се и приход остварен трајним или сезонским искоришћавањем земљишта у непољопривредне сврхе (вађење песка, шљунка и камења, производња креча, цигле, црепа, ћумура и сл.), инкубаторском производњом живине, као и другим сличним делатностима, независно од тога да ли су као самосталне делатности регистроване код надлежног органа (члан 31. став 2. Закона).

Обвезник пореза на приходе од самосталне делатности је физичко лице које остварује приходе обављањем делатности из члана 31. овог закона (члан 32. став 1. Закона).

Одредбом члана 40. став 15. Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 91/15 - др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20 и 118/21, у даљем тексту: Закон о порезу на добит) прописано је да резидентно правно лице које откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужно је да приликом исплате накнаде тим лицима обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку по стопи од 1% од износа накнаде, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу у року који је прописан овим законом.

Имајући у виду наведене одредбе, приходи које остварује физичко лице обвезник пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности, по основу продаје секундарних сировина и отпада, које ту делатност обавља као предузетник, опорезују се као приходи од самосталне делатности сагласно члану 31. Закона.

Резидентно правно лице које врши откуп секундарних сировина и отпада од предузетника као обвезника пореза на приходе од самосталне делатности, није дужно да приликом исплате накнаде обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку с обзиром да се, сагласно члану 40. став 15. Закона о порезу на добит, порез по одбитку обрачунава и плаћа када резидентно правно лице по наведеном основу врши исплату прихода другом резидентном, односно нерезидентном правном лицу.

ПОРЕСКИ ПОСТУПАК И ПОРЕСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

1. Установљавање привремене мере за обезбеђење наплате пореза који није доспео за наплату или који није утврђен, али је покренут поступак утврђивања или контроле, а постоји опасност да порески обвезник осујети, онемогући, односно учини неефикасном његову наплату

(Мишљење Министарства финансија, бр. 002420476 2024 10520 004 000 011 003 од 09.9.2024. год.)

Одредбама члана 66. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, 84/02 - исправка, 23/03 - исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15 - аутентично тумачење, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18, 86/19, 144/20, 96/21 и 138/22, у даљем тексту: ЗПППА) прописано је да ради обезбеђења наплате пореза који није доспео за наплату или који није утврђен, али је покренут поступак утврђивања или контроле, а постоји опасност да порески обвезник осујети, онемогући, односно учини неефикасном његову наплату, Пореска управа може решењем установити привремене мере за обезбеђење наплате.

Решење из става 1. овог члана садржи и образложење због чега Пореска управа сматра да постоји опасност да порески обвезник осујети, односно онемогући наплату недospelог пореза, а исто се истовремено доставља пореском обвезнику и надлежним регистрима, чиме постаје извршно.

Привремене мере су, у смислу ЗПППА, заложна права на покретним стварима, непокретностима, новчаним средствима и потраживањима пореског дужника.

Поступак установљивања заложних права из става 3. овог члана спроводи се сходном применом члана 87. ЗПППА.

Привремене мере трају до наплате пореза ради чијег су обезбеђења установљене или до момента када порески обвезник пружи одговарајуће обезбеђење пореске обавезе, у смислу члана 74. став 2. ЗПППА.

Када је, ради обезбеђења наплате пореза и споредних пореских давања из става 1. овог члана, установљена привремена мера забране преноса новчаних средстава преко рачуна пореског обвезника и уписана у регистру блокираних рачуна који води надлежна организација, банка је дужна да порез и споредна пореска давања по том основу, на основу пореског решења пренесе са рачуна пореског обвезника, до висине расположивих средстава на том рачуну, на прописани уплатни рачун јавних прихода.

Ради обезбеђења наплате пореза Пореска управа може решењем установити претходну меру обезбеђења наплате пореза, и то: забрану располагања и оптерећења на новчаним средствима на пословним рачунима пореског обвезника, новчаним и неновчаним потраживањима, забрану располагања и оптерећења средстава на текућим рачунима и штедним улозима, забрану располагања, отуђења и оптерећења покретних ствари, забрану располагања, отуђења и оптерећења непокретности или стварних права на непокретности уписаних у јавну књигу.

Решење о установљивању претходне мере обезбеђења наплате пореза истовремено се доставља пореском обвезнику и надлежним регистрима, чиме постаје извршно.

Претходна мера обезбеђења наплате пореза траје до уписа заложног права у регистар покретних ствари, односно регистар непокретности, односно до наплате пореза у целости.

Против решења из ст. 1. и 7. овог члана порески обвезник може изјавити жалбу. Жалба из става 10. овог члана не одлаже извршење.

Одредбама члана 87. ЗПППА прописано је да Пореска управа решењем налаже:

- 1) попис покретних ствари;
- 2) попис непокретности;

3) забрану преноса новчаних средстава преко рачуна пореског обвезника отвореног код банке, осим у сврху измирења обавеза по основу пореза и упис забране у регистар блокираних рачуна који води надлежна организација;

3а) забрану исплате или преноса других врста прихода са текућих рачуна физичких лица до преноса средстава у сврху измирења обавезе по основу пореза;

3б) забрану исплате штедног улога до преноса средстава у сврху измирења обавезе по основу пореза;

4) забрану дужницима пореског обвезника да пореском обвезнику плате готовинске дугове и упис забране у одговарајући регистар;

5) забрану дужницима пореског обвезника да испуне друге обавезе према њему и упис забране у регистар покретних ствари.

Решење из става 1. овог члана истовремено се доставља пореском обвезнику и одговарајућим регистрима, дужницима пореског обвезника, односно банци, чиме постаје извршно.

По извршеном попису покретних ствари или непокретности, Пореска управа решењем налаже одговарајућем органу да изврши упис заложног права у регистар покретних ствари, односно непокретности.

Уз решење из става 3. овог члана, Пореска управа доставља записник о попису покретних ствари или непокретности из чл. 89. и 90. ЗПППА.

Решење из става 1. тач. 3), 4) и 5) и става 3. овог члана уписује се одмах по достављању, код надлежног органа, у заложни регистар покретних ствари, у регистар непокретности, односно у регистар блокираних рачуна, са датумом и тачним временом пријема.

Законско заложно право у корист Републике установљава се уписом у одговарајући регистар.

Сагласно наведеном, мишљења смо да ради обезбеђења наплате пореза који није доспео за наплату или који није утврђен, али је покренут поступак утврђивања или контроле, а постоји опасност да порески обвезник осујети, онемогући, односно учини неефикасном његову наплату, Пореска управа може решењем установити привремене мере за обезбеђење наплате тог пореза.

При доношењу предметног решења Пореска управа је у обавези да у образложи због чега сматра да постоји опасност да порески обвезник осујети, односно онемогући наплату недospelог пореза.

С тим у вези, указујемо да Пореска управа поменутиим решењем установљава привремену меру обезбеђења наплате пореза (заложна права на покретним стварима, непокретностима, новчаним средствима и потраживањима пореског дужника) за коју сматра да ће се најефикасније наплатити недospelи порез.

НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ДОБАРА

1. Тумачење одредбе члана 227. Закона о накнадама за коришћење јавних добара које се односе на обвезника накнаде за конституисање права службености пролаза, у смислу да ли су друга правна лица која постављају надземне и подземне водове обвезници предметне накнаде

(Мишљење Министарства финансија, бр. 2508126 2024 10520 004 001 011 001 од 02.9.2024. год.)

Према одредби члана 227. став 1. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19 и 92/23, у даљем тексту: Закон), обвезник накнаде за конституисање права службености пролаза је: 1) управљач комуналне инфраструктуре у случајевима изградње, реконструкције, адаптације и санације комуналне инфраструктуре; 2) управљач индустријске железнице и управљач индустријског колосека у случајевима изградње и реконструкције индустријске железнице и индустријског колосека.

Сагласно члану 228. Закона, основица накнаде за конституисање права службености пролаза за линијске објекте комуналне инфраструктуре, као и индустријске железнице и индустријског колосека је дужина изражена у метрима (m), односно за пратеће објекте и монтажне уређаје, као и за установљење права службености пролаза за изградњу и реконструкцију улица, пута, приступног пута, моста, надвожњака, индустријског колосека на земљишту и над земљиштем - површина изражена у метрима квадратним.

У складу са чланом 71. став 2. Закона о железници („Сл. гласник РС“, бр. 41/18, 62/23, у даљем тексту: Закон о железници), у пружном и инфраструктурном појасу могу се постављати надземни и подземни електроенергетски водови, телеграфске и телефонске

ваздушне линије и водови, канализације и цевоводи и други водови и слични објекти и постројења на основу испуњених услова и издате сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења.

Управљач железничке инфраструктуре закључује уговор о успостављању права службености пролаза на неодређено време, а висина накнаде се утврђује посебним законом (члан 71. став 3. Закона о железници).

Уговор о успостављању права службености пролаза закључује се између управљача јавне железничке инфраструктуре и управљача комуналне инфраструктуре, као и других правних лица која постављају надземне и подземне водове у случајевима из става 2. овог члана и у случајевима прописаним законом којим се уређују планирање и изградња (члан 71. став 4. Закона о железници).

Сагласно члану 71. став 5. Закона о железници, уговор о успостављању права службености пролаза закључује се између управљача инфраструктуре и управљача индустријске железнице и индустријског колосека у случајевима изградње и реконструкције инфраструктуре индустријске железнице и индустријског колосека.

Према томе, друга правна лица која постављају надземне и подземне водове (електроенергетске водове, телеграфске и телефонске ваздушне линије и водове, канализацију и цевоводе и друге водове и сличне објекте и постројења) у пружном и инфраструктурном појасу нису обвезници накнаде за конституисање права службености пролаза у складу са чланом 227. Закона. Наиме, у складу са Законом, обвезник накнаде је управљач комуналне инфраструктуре, односно управљач индустријске железнице и управљач индустријског колосека.

ФИНАНСИЈСКИ СИСТЕМ

РАЧУНОВОДСТВО

1. Да ли постоји могућност да правно лице пружа рачуноводствене услуге својим повезаним правним лицима (иако нема регистровану шифру делатности 6920: Рачуноводствени, књиговодствени и ревизорски послови, пореско саветовање)?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 002593125 2024 10520 016 000 011 004 од 19.9.2024. год.)

Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 - др. закон, у даљем тексту: Закон) се уређују обвезници примене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о корпоративном управљању, извештаји о плаћањима ауторитетима власти и нефинансијско извештавање, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

У предметном захтеву који нам је достављен, између осталог, наведено је следеће:

• „У нашем случају, правно лице резидент Републике Србије (у даљем тексту: Правно лице 1) има повезана лица резиденте Републике Србије. Одређени број повезаних лица су у директном

власништву Правног лица 1, док одређени број повезаних лица која нису у директном власништву Правног лица 1, али са Правним лицем 1 деле истог власника који је нерезидентно правно лице.

• Правно лице 1 је регистровано под шифром делатности 70.22: *Консултантске активности у вези са пословањем и осталим управљањем*, и желели бисмо да пружа рачуноводствене услуге повезаним правним лицима која су у његовом директном власништву и која нису у његовом директном власништву, али са којим деле истог власника нерезидентно правно лице.“

Одредбама члана 2. тачка 25) Закона прописано је да група представља матично правно лице и сва његова зависна правна лица која са матичним правним лицем чине једну економску целину.

Чланом 2. тачка 26) Закона прописано је да су повезана правна лица било која два или више правних лица у оквиру групе.

Одредбама члана 15. став 1. Закона прописано је да правно лице, односно предузетник општим актом уређује школску спрему, радно искуство и остале услове за лице које је одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја.

Чланом 16. став 1. Закона уређено је да вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја правно лице, односно предузетник може поверити уговором у складу са законом, правном лицу или предузетнику, који је уписан у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга. Изузетно од наведеног, повезана правна лица могу поверити вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја свом повезаном правном лицу (члан 16. став 2. Закона).

Имајући у виду све наведено, пре свега указујемо да правна лица и предузетници (који нису регистровани за пружање рачуноводствених услуга у смислу Закона) могу водити пословне књиге и састављати финансијске извештаје искључиво за сопствене потребе, односно повезаним правним лицима, али не и другим

правним лицима и предузетницима на тржишту (с обзиром да је један од услова за то да имају регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга).

Самим тим, мишљења смо да у конкретном случају нема сметњи да Правно лице 1 води пословне књиге и саставља финансијске извештаје искључиво својим повезаним правним лицима без обавезе да буде регистровано под шифром делатности 69.20, али уз услов да наведене послове може обављати само унутар групе, односно економске целине којој припада заједно са својим повезаним лицима.

Одговор у вези са применом прописа дат је према подацима које сте изнели у захтеву. Напомињемо да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС“, бр. 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18), мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

2. Рачуноводствени третман и евидентирање производње пољопривредних производа (кромпира)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 002521624 2024 10520 016 001 011 004 од 04.9.2024. год.)

Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 - др. закон, у даљем тексту: Закон) уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о корпоративном управљању, извештаји

о плаћањима ауторитетима власти и нефинансијско извештавање, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

У предметном захтеву који нам је достављен, између осталог, наведено је следеће:

- „Привредно друштво са седиштем у Републици Србији (у тексту: „Друштво“) се бави производњом и продајом кромпира. Друштво гаји и узгаја кромпир на пољопривредним површинама и додатно набавља кромпир од других произвођача који су ангажовани од стране Друштва по принципу Уговорне производње;

- Произведени и набављени кромпир се даље пакује и дистрибуира трећим лицима, те је предвиђен за специјалне намене купаца, а не за продају крајњим потрошачима;

- Кромпир произведен од стране Друштва евидентира се на залихама готових производа, који су вредновани по фер вредности у моменту убирања у складу са Међународним рачуноводственим стандардом (МРС) 41: *Пољопривреда*.

Узевши у обзир претходно наведено, замолили бисмо вас за потврду нашег горе наведеног разумевања:

- Да је Друштво у обавези да по основу производње кромпира исти вреднује по његовој фер вредности (умањене за трошкове продаје) у моменту убирања.

- Молимо потврдите да МРС 41 у параграфу 32 предвиђа да се фер вредност пољопривредних производа у моменту убирања увек може поуздано утврдити.“

Имајући у виду садржину достављеног захтева, на основу члана 80. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18 - др. закон), из надлежности прописа о рачуноводству, Министарство даје следеће мишљење:

Одредбама члана 24. Закона прописано је да за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима велика правна лица, правна лица која имају обавезу састављања консолидованих финансијских извештаја (матична правна лица), јавна друштва, односно друштва која се припремају да постану јавна, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, независно од величине, примењују МСФИ.

Када је питању начин рачуноводственог евидентирања производње пољопривредних производа, потребно је у обзир узети МРС 41: *Пољопривреда* (у даљем тексту: МРС 41) који прописује да се биолошка средства и пољопривредни производи на дан бербе вреднују по фер вредности умањеној за трошкове продаје. Овај стандард се примењује на пољопривредни производ, то јест на убрани производ биолошких средстава ентитета.

У параграфу 12 МРС 41 наводи се да је фер вредност најпоузданије мерило за почетно признавање и накнадно мерење биолошких средстава и пољопривредних производа, јер директно одражава тржиште на којем се налази конкретни пољопривредних произвођач.

Сагласно параграфу 13. МРС 41, прописано је да се пољопривредни производи убрани од биолошких средстава ентитета одмеравају по фер вредности умањеној за трошкове продаје у моменту убирања. Овакво одмеравање представља набавну вредност на тај датум када се примењује МРС 2: *Залихе*, или неки други применљиви МРС.

Добитак или губитак који настаје при почетном признавању биолошког средства по фер вредности умањеној за трошкове продаје, као и добитак или губитак који настаје као резултат промене фер вредности умањене за трошкове продаје биолошког средства, укључује се у Биланс успеха за период у ком је настао (параграф 26. МРС 41).

Параграфом 28. МРС 41 прописано је да се добитак или губитак који настаје при почетном признавању пољопривредног

производа по фер вредности умањеној за трошкове продаје укључује у Биланс успеха за период у ком настаје.

Сагласно параграфу 32. МРС 41, прописано је да у свим случајевима ентитет одмерава пољопривредне производе у моменту убирања по њиховој фер вредности умањеној за трошкове продаје. Овај стандард одражава становиште да се фер вредност пољопривредних производа у моменту убирања увек може поуздано одмерити.

Додатно указујемо да се МРС 2: *Залихе*, примењује на све залихе, осим на биолошка средства која се односе на пољопривредне делатности и пољопривредне производе - приносе у тренутку убирања (видети МРС 41).

Имајући у виду све наведено, мишљења смо да је Друштво у обавези да по основу производње кромпира исти вреднује по његовој фер вредности (умањеној за трошкове продаје) у моменту убирања. Наиме, МРС 41 је практично једини стандард који пружа оквир за мерење и признавање пољопривредних производа, који је различит од оквира који пружа МРС 2, с обзиром да се бави природом пољопривредних активности, где се вредност производа може значајно променити у кратком временском периоду и где фер вредност представља најрелевантнији показатељ вредности у тренутку убирања.

Додатно указујемо да, сагласно одредбама параграфа 32 МРС 41, у свим случајевима, Друштво одмерава пољопривредне производе у моменту убирања по њиховој фер вредности умањеној за трошкове продаје. Као што је и горе наведено, поменути стандард одражава становиште да се фер вредност пољопривредних производа (у конкретном случају, кромпира) у моменту убирања увек може поуздано одмерити.

На крају, желимо да укажемо да су, сагласно члану 43. став 2. Закона, законски заступник, орган управљања и надзорни орган

правног лица у складу са законом, односно предузетник, као и одговорно лице из члана 15. овог закона, односно одговорно лице из члана 16. став 4. овог закона, делујући у оквиру надлежности које су им законом и интерном регулативом правног лица односно предузетника додељени, колективно одговорни за истинито и поштено приказивање редовног годишњег финансијског извештаја и годишњег извештаја о пословању и консолидованог годишњег финансијског извештаја и консолидованог годишњег извештаја о пословању. С тим у вези, у конкретном случају, Друштво је у обавези да састави финансијске извештаје у складу са одговарајућом рачуноводственом регулативом (МСФИ), док је крајња одговорност ревизора да потврди, односно изрази мишљење о усклађености тих финансијских извештаја са поменутом регулативом.

Одговор у вези са применом прописа дат је према подацима које сте изнели у захтеву. Напомињемо да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС“, бр. 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18), мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

3. Рачуноводствено евидентирање разлике између имовине и обавеза настале приликом статусне промене издвајање уз оснивање, односно на који начин се у пословним књигама преносиоца и стицаоца евидентира разлика између имовине и обавеза

(Мишљење Министарства финансија, бр. 001637940 2024 10520 016 000 011 004 од 08.7.2024. год.)

Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 - др. закон) уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, организација

рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о корпоративном управљању, извештаји о плаћањима ауторитетима власти и нефинансијско извештавање, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

У предметном захтеву који нам је достављен, између осталог, наведено је да је планом поделе вредност обавеза и основног капитала већа од имовине која се преноси статусном променом издвајање уз оснивање.

Статусне промене, укључујући у конкретном случају издвајање уз оснивање, детаљно су уређене Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14 - др. закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19 и 109/21). С тим у вези, чланом 489. овог закона прописано је следеће:

Друштво се може поделити тако што ће пренети део своје имовине и обавеза на:

- 1) једно или више новооснованих друштава (издвајање уз оснивање) или
- 2) једно или више постојећих друштава (издвајање уз припајање) или
- 3) једно или више новооснованих друштава и једно или више постојећих друштава (мешовито издвајање).

Друштво из става 1. овог члана по спроведеној статусној промени наставља да постоји.

Имајући у виду наведено, желимо да укажемо да би пре изјашњења у вези са рачуноводственим третманом конкретне статусне промене и евидентирања (књижења) у пословним књигама код преносиоца и стицаоца, требало прибавити мишљење надлежног

министарства за послове привреде (са аспекта примене прописа о привредним друштвима), с обзиром да се поставља претходно питање да ли је дозвољено да планом поделе вредност обавеза и основног капитала буде већа од имовине која се преноси статусном променом издвајање уз оснивање.

Уколико је наведено дозвољено сагласно прописима којима се уређује пословање привредних друштава, указујемо да код пословних књига друштва преносиоца, статусна промена издвајање уз оснивање има следеће импликације на исте:

- искњижава се имовина;
- искњижавају се обавезе;
- смањује се основни капитал и по потреби други облици капитала (нераспоређени добитак, резерве и др.).

Искњижавање имовине и обавеза врши се по књиговодственим вредностима, а на основу плана поделе (у статусним променама у којима учествује само једно привредно друштво, статусна промена спроводи се на основу плана поделе који је усвојен од стране друштва преносиоца), који је основ за разграничење имовине и обавеза између два друштва, и на основу кога се отварају пословне књиге новог друштва. План поделе, односно деобни биланс сачињава се на дан статусне промене (дан који је у плану поделе одређен кад дан издвајања имовине и обавеза).

У износу разлике између књиговодствене вредности пренете имовине и обавеза (ова разлика се означава као нето имовина) врши се смањење капитала друштва преносиоца. У зависности од специфичности сваког конкретног случаја, тј. односа вредности пренете нето имовине и вредности капитала, свакако долази до смањивања основног капитала, а може доћи и до смањивања других расположивих облика капитала.

У статусној промени издвајање уз оснивање, друштво стичалац, које је настало као резултат поменуте статусне промене, отвара пословне књиге и том приликом поступа на следећи начин:

- признаје имовину;
- признаје обавезе;

- признаје основни капитал у висини регистрованог износа и евентуално друге ставке капитала (нераспоређени добитак или резерве).

Према нашем разумевању, основни капитал новог друштва (стицаоца) Агенција за привредне регистре региструје у износу у којем је смањен основни капитал друштва преносиоца независно од вредности нето имовине. С тим у вези, мишљења смо да уколико вредност нето имовине и регистрованог основног капитала није једнака, разлику је неопходно евидентирати у оквиру осталих позиција капитала. Примера ради, а имајући у виду конкретан случај, уколико је имовина која се преноси статусном променом мања од регистрованог капитала, мишљења смо да би разлику требало евидентирати као губитак у пословним књигама стицаоца сагласно одредбама Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“, бр. 89/20), и то у оквиру рачуна 350: *Губитак ранијих година*, што би индиректно значило смањење основног капитала.

Додатно указујемо да су, кад је реч о вредности по којој ће пренета имовина бити иницијално призната у пословним књигама стицаоца, могућа два приступа (зависе од избора рачуноводствене политике правног лица):

- да имовина буде призната по књиговодственим вредностима по којима је била исказана у пословним књигама друштва преносиоца, или

- да имовина буде призната по фер вредности.

Одговор у вези са применом прописа дат је према подацима које сте изнели у захтеву. Напомињемо да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС“, бр. 9/10), Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18), мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

ПОДСЕТНИК

ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ У СЕПТЕМБРУ 2024. ГОДИНЕ

ЗАКони	
Закон о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину	Сл. гласник РС, бр. 79 од 30. септембра 2024.
УРЕДБЕ	
Уредба о условима, начину и поступку регистрације корисника система е-акциза, садржини и начину преузимања података из других регистара који се воде код надлежних органа, као и података у вези са акцизним производима, обвезницима акцизе и учесницима у промету, поступку за управљање пословним процесима система е-акциза и размени података и информација између корисника система е-акцизе у вези са акцизним производима, евидентирању, чувању и обради података у вези са кретањем акцизних производа	Сл. гласник РС, бр. 78 од 27. септембра 2024.

<p>Уредба о изгледу контролне акцизне маркице, контролне акцизне маркице са QR кодом, врсти података на маркици, начину и поступку одобравања и издавања маркица, вођења евиденције о одобреним и издатим маркицама и обележавању акцизних производа контролним акцизним маркицама, односно контролним акцизним маркицама са QR кодом, као и врсти појединачног паковања кафе за крајњу потрошњу које се обележава контролном акцизном маркицом</p>	<p><i>Сл. гласник РС, бр. 78 од 27. септембра 2024.</i></p>
<p>ОДЛУКЕ</p>	
<p>Одлука о изменама Одлуке о образовању Координационог тела за координацију стратешких активности предвиђених Програмом трансформације Пореске управе за период 2021–2025. године</p>	<p><i>Сл. гласник РС, бр. 76 од 13. септембра 2024.</i></p>
<p>Одлука о емисији обвезница Републике Србије ради измирења обавеза по основу обештећења за одузету имовину, 05 број 424-8897/2024 од 19.9.2024. год.</p>	<p><i>Сл. гласник РС, бр. 77 од 20. септембра 2024.</i></p>

Одлука о емисији обвезница Републике Србије ради измирења обавеза по основу обештећења за одузету имовину, 05 број 424-8898/2024 од 19.9.2024. год.	Сл. гласник РС, бр. 77 од 20. септембра 2024.
Одлука о емисији обвезница Републике Србије ради измирења обавеза по основу обештећења за одузету имовину, 05 број 424-8899/2024 од 19.9.2024. год.	Сл. гласник РС, бр. 77 од 20. септембра 2024.

ПРАВИЛНИЦИ

Правилник о изменама и допунама Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку	Сл. гласник РС, бр. 76 од 13. септембра 2024.
Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и поступку за добијање, обнављање и одузимање акцизне дозволе, начину и контроли отпремања и допремања производа у акцизно складиште и о вођењу евиденције у акцизном складишту	Сл. гласник РС, бр. 77 од 20. септембра 2024.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Ана Панчић. – Год. 32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132